

احادیث امام کاظم علیه السلام

۱. مصیبت برای شکیبیا یکی است و برای بی‌تابی کننده دو تاست .

(تحف‌العقول ، ص ۴۳۷)

۲. کم‌گویی ، حکمت بزرگی است ، بر شما باد به خموشی که آسایش نیکو و سبکباری و سبب تخفیف گناه است .

(تحف‌العقول ، ص ۴۱۴)

۳. از شوخی خودداری کن زیرا شوخی جلوه معنوی ترا می‌زداید .

(بحالانوار ، ج ۷۸ ، ص ۳۲۱)

۴. مشورت با خردمند خیرخواه ، یمن و برکت و رشد و توفیق از جانب خداست ، چون خردمند خیرخواه به تو نظری داد ، مبادا مخالفت کنی که مخالفتش هلاکت بار است .

(تحف‌العقول ، ص ۴۲۰)

۵. چیزی نیست که چشمانت آن را بنگرد ، مگر آن که در آن پند و اندرزی است .

(بحالانوار ، ج ۷۸ ، ص ۳۱۹)

۶. همانا برای خداوند بر مردم دو حجت است ، حجت آشکار و حجت پنهان ،

اما حجت آشکار عبارت است از : رسولان و پیامبران و امامان ، و حجت

پنهانی عبارت است از عقول مردمان .

(تحفالعقول ، ص ۴۰۷)

۷. صبر بر تنهایی ، نشانه قوت عقل است ، هر که از طرف خداوند تبارک و

تعالی تعقل کند از اهل دنیا و راغبین در آن کناره گرفته و بدانچه نزد

پروردگارش است رغبت نموده ، و خداوند در وحشت انیس اوست و در

تنهایی یار او ، و در نداری توانگری او و در بی تیره و تباری عزت او .

(تحفالعقول ، ص ۴۰۷)

۸. برای هر چیزی دلیلی باید ، و دلیل خردمند تفکر است ، و دلیل تفکر

خاموشی .

(تحفالعقول ، ص ۴۰۶)

۹. به راستی که با ارزش‌ترین مردم کسی است که دنیا را برای خود مقامی

نداند ، بدانید بهای تن شما مردم ، جز بهشت نیست ، آن را جز بدان مفروشید

(تحف‌العقول ، ص ۴۱۰)

۱۰. بهترین چیزی که به وسیله آن بنده به خداوند تقرب می‌جوید ، بعد از

شناختن او ، نماز و نیکی به پدر و مادر و ترک حسد و خودبینی و به خود

بالیدن است .

(تحف‌العقول ، ص ۴۱۲)

۱۱. خداوند بهشت را بر هر هرزه‌گوی کم‌حیا که باکی ندارد چه می‌گوید و یا

به او چه گویند حرام گردانیده است .

(تحف‌العقول ، ص ۴۱۶)

۱۲. از کبر و خودخواهی بپرهیز ، که هر کسی در دلش به اندازه دانه‌ای کبر

باشد ، داخل بهشت نمی‌شود .

(تحف‌العقول ، ص ۴۱۷)

۱۳. همنشینی با اهل دین ، شرف دنیا و آخرت است .

(تحف العقول ، ص ۴۲۰)

۱۴. بپرهیز از معاشرت با مردم و انس با آنان ، مگر این که خودمند و امانت داری در میان آنها بیایی که (در این صورت) با او انس گیر و از دیگران بگریز ، به مانند گریز تو از درنده های شکاری .

(تحف العقول ، ص ۴۲۰)

۱۵. مؤمن همانند دو کفه ترازوست ، هرگاه به ایمانش افزوده گردد ، به بلایش افزوده گردد .

(تحف العقول ، ص ۴۳۲)

۱۶. نماز نافله راه نزدیک شده هر مؤمنی به خداوند است .

(تحف العقول ، ص ۴۲۵)

۱۷. ندا کننده ای در روز قیامت ندا می کند :

آگاه باشید ، هر که را بر خدا فردی است بر خیرد ، و بر نمی خیزد ، مگر کسی که گذشت کرده و اصلاح بین مردم نموده باشد ، پس پاداشش با خدا خواهد بود .

(تحف العقول ، ص ۴۳۵)

۱۸. کمک کردنت به ناتوان از بهترین صدقه است .

(تحف العقول ، ص ۴۳۷)

۱۹. سختی ناحق را آن کس شناسد که بدان محکوم گردد .

(تحف العقول ، ص ۴۳۷)

۲۰. هرگاه مردم گناهان تازه کنند که نمی کردند ، خداوند بلاهایی تازه به آنها

دهد که به حساب نمی آوردند .

(تحف العقول ، ص ۴۳۴)

۲۱. در دین خدا دنبال فهم عمیق باشید ، زیرا که فهم عمیق دین ، کلید بصیرت

و بینایی و کمال عبادت و سبب تحصیل درجات بلند و مراتب بزرگ در امور

دین و دنیا است .

(تحف العقول ، ص ۴۳۴)

۲۲. مهرورزی و دوستی با مردم ، نصف عقل است .

(تحف العقول ، ص ۴۲۵)

۲۳. هر که می خواهد که قویترین مردم باشد بر خدا توکل نماید .

(بحالانوار ، ج ۷۱ ، ص ۱۴۳)

۲۴. کسی که دو روزش مساوی باشد ، مغبون است ، و کسی که دومین

روزش ، بدتر از روز اولش باشد ملعون است ، و کسی که در خودش افزایش

نیبند در نقصان است ، و کسی که در نقصان است مرگ برای او بهتر از

زندگی است .

(بحالانوار ، ج ۷۸ ، ص ۳۲۷)

۲۵. از ما نیست کسی که هر روز حساب خود را نکند ، پس اگر کار نیکی

کرده است از خدا زیادی آن را بخواهد ، و اگر در آن کار بدی کرده ، از خدا

آمرزش طلب نموده و به سوی او توبه نماید .

(اصول الکافی ، ج ۴ ، ص ۱۹۱)

۲۶. خشم کلید هر بدی است .

(تحف العقول ، ص ۴۱۶)

۲۷. بر طاعت خدا صبر کن ، از معاصی خدا صبر کن ، دنیا همان ساعتی است ، آنچه رفته نه شادی دارد و نه غم ، آنچه نیامده ندانی که چیست ؟ بهمان ساعتی که در آنی صبر کن همچنان باشد که تو رشک برده شده‌ای .

(تحف‌العقول ، ص ۴۱۷)

۲۸. دنیا چون آب دریاست ، هر چه تشنه کاش بیشتر نوشد ، بیشتر تشنه شود تا او را بکشد .

(تحف‌العقول ، ص ۴۱۷)

۲۹. برای هر چیزی زکاتی است ، و زکات تن روزه‌های مستحبی است .

(تحف‌العقول ، ص ۴۲۵)

۳۰. هر که پیش از ستایش بر خدا و صلوات بر پیغمبر صلی الله علیه واله وسلم دعا کند چون کسی است که بی زه کمان کشد .

(تحف‌العقول ، ص ۴۲۵)

۳۱. تدبیر نیمی از زندگی است .

(تحف‌العقول ، ص ۴۲۵)

۳۲. کمی عیال یک نوع توانگری است .
(تحف العقول ، ص ۴۲۵)

۳۳. هر که پدر و مادر را اندوهگین کند آنان را ناسپاسی کرده .
(تحف العقول ، ص ۴۲۵)

احادیث امام رضا (ع)

۳۴. امام رضا (ع): به دیدن یکدیگر روید تا یکدیگر را دوست داشته باشید و دست یکدیگر را بفشارید و به هم خشم نگیرید.

(بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۳۴۷)

۳۵. امام رضا (ع): هیچ بنده ای حقیقت ایمانش را کامل نمی کند مگر این که در او سه خصلت باشد: دین شناسی، تدبر نیکو در زندگی، و شکیبایی در مصیبت ها و بلاها.

(بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۳۳۹، ح ۱)

۳۶. امام رضا (ع): آن کسی که نفسش را محاسبه کند، سود برده است و آن کسی که از محاسبه نفس غافل بماند، زیان دیده است.

(بحار الأنوار، ج ۷۸، ص ۳۵۲، باب ۲۶، ح ۹)

۳۷. امام رضا (ع): هر کس به رزق و روزی کم از خدا راضی باشد، خداوند از عمل کم او راضی خواهد بود.

(بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۳۵۷)

۳۸. امام رضا (ع): هر کس اندوه و مشکلی را از مومنی بر طرف نماید خداوند در روز قیامت اندوه را از قلبش بر طرف سازد.

(اصول کافی، ج ۳، ص ۲۶۸)

۳۹. امام رضا (ع): هر کس ماه رمضان یک آیه از کتاب خدا را قرائت کند مثل اینست که در ماههای دیگر تمام قرآن را بخواند.

(بحار الانوار ج ۹۲، ص ۳۴۶)

۴۰. امام رضا (ع): روز غدیر در آسمان مشهورتر از زمین است.

(مصباح المجتهد، ص ۷۳۷)

۴۱. امام رضا (ع): دوست هرکسی عقل اوست و دشمن هر کس نادانی اوست.

(جهاد النفس، ح ۸۲)

۴۲. امام رضا (ع) : مبدا اعمال نیک را به اتکای دوستی آل محمد(ص) رها

کنید، مبدا دوستی آل محمد(ص) را به اتکای اعمال صالح از دست بدهید،

زیرا هیچ کدام از این دو ، به تنهایی پذیرفته نمی شود.

(بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۳۴۸)

۴۳. امام رضا (ع) : حد توکل چیست؟ حضرت فرمودند: اینکه با وجود خدا

از هیچ کس نترسی.

(جهاد النفس، ح ۲۹۲)

۴۴. امام رضا (ع) : از ما نیست آن که دنیای خود را برای دینش و دین خود

را برای دنیایش ترک گوید.

(بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۳۴۶)

۴۵. امام رضا (ع) : به بسیاری نماز و روزه و زیادی حجّ و احسان و

زمزمه شان در شب منگرید بلکه به راستی سخن و امانت داریشان بنگرید.

(عیون اخبار الرضا، ص ۵۱)

۴۶. امام رضا (ع): نیکوترین مردم از نظر ایمان، خوش خلق‌ترین و با لطف‌ترین آنها نسبت به اهل خویش است.

(عیون اخبار الرضا، ۲، ۳۸)

۴۷. امام رضا (ع): ایمان یک درجه بالاتر از اسلام است، و تقوا یک درجه بالاتر از ایمان است و به فرزندان آدم چیزی بالاتر از یقین داده نشده است.

(تحف العقول، ص ۴۴۵)

۴۸. امام رضا (ع): گمان نیکو به خداوند داشته باش زیرا خداوند عز و جل می فرماید: من در نزد گمان بنده ام حاضرم پس بنده ام جز گمان خیر به من نداشته باش.

(جهاد با نفس، ح ۱۴۷)

۴۹. امام رضا (ع): از پدر بزرگوارش روایت فرمود که: امیرالمومنین فرموده اند: بوسیله ی استغفار خود را خوشبو کنید، مبادا بوی بد گناهان شما را رسوا کند.

(جهاد با نفس، ح ۷۹۰)

۵۰. امام رضا (ع) : تواضع آن است که آنچه را که دوست می داری مردم به تو عطا کنند، تو به مردم عطا کنی.

(جهاد با نفس، ح ۲۸۹)

گزیده ای از احادیث سید و سالار شهیدان امام حسین (ع)

▪ حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام :

۵۱. چگونه با چیزی که خود در وجودش نیازمند توست، برای وجود تو

دلیل آورده شود؟ آیا چیزی هست که آشکارتر از تو باشد تا وسیله آشکار

کردن تو باشد؟ کی پنهانی تانیازند دلیلی باشی که بر تو دلالت کند؟ و کی

دوری تا آثار و وسیله رسیدن به تو باشند؟ کور باد آن چشمی که تو را

مراقب و نگهبان خود نبیند.

(دعای عرفه، بحار الانوار، ج ۹۸، ص ۲۲۶)

▪ حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام :

۵۲. چه دارد آن کس که تو را ندارد؟ و چه ندارد آن که تو را دارد؟ آن کس

که به جای تو چیز دیگری را پسندد و به آن راضی شود، مسلماً زیان کرده

است.

(دعای عرفه، بحار الانوار، ج ۹۸، ص ۲۲۸)

▪ حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام :

۵۳. کسانی که رضایت مخلوق را به بهای غضب خالق بخرند، رستگار نخواهند شد.

(مقتل خوارزمی، ج ۱، ص ۲۳۹)

▪ حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام :

۵۴. هیچ کس روز قیامت در امان نیست، مگر آن که در دنیا خداترس باشد.

(بحار الانوار، ج ۴۴، ص ۱۹۲)

▪ حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام :

۵۵. خداوند متعال فرموده است: "مردان و زنان مومن دوست یکدیگرند، امر

به نیکی و نهی از بدی می‌کنند." خداوند نخست امر به معروف و نهی از

منکر را به عنوان یک فریضه از سوی خودش ذکر کرده است، زیرا او آگاه

است که اگر این وظیفه اجرا شود، وظایف دیگر همه، چه سخت و چه آسان

انجام می‌گیرد، زیرا امر به معروف و نهی از منکر دعوت به اسلام می‌کند و

حقوق ستم‌دیدگان را باز می‌ستاند و با ستمگران به مخالفت برمی‌خیزد...

(تحف العقول، ص ۲۳۷)

▪ حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام:

۵۶. ای مردم! رسول خدا فرمود: هر کس سلطان زورگویی را ببیند که حرام

خدا را حلال نموده، پیمان الهی را می‌شکند و با سنت و قوانین رسول خدا از

در مخالفت درآمده و در میان بندگان خدا، راه گناه و معصیت و ستم و

دشمنی را در پیش می‌گیرد، ولی با عمل یا سخن اظهار مخالفت نکند، بر

خداوند است که او را در محل و جایگاه آن سلطان ظالم قرار دهد.

(مقتل خوارزمی، ج ۱، ص ۲۳۴)

▪ حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام:

۵۷. مردم برده و بنده دنیا هستند، و دین لعابی است که تا وسایل زندگی

فراهم است، به دور زبان می‌گردانند، ولی وقتی دوران آزمایش فرا رسد،

دینداران کمیاب می‌شوند.

(بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۱۱۷)

▪ حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام:

۵۸. کسی که بخواهد از راه گناه به مقصدی برسد، دیرتر به آرزیش

می‌رسد و زودتر به آنچه می‌ترسد گرفتار می‌شود.

(بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۱۲۰)

▪ حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام:
۵۹. آیا نمی بینید که به حق رفتار نمی شود و کسی از باطل نهی نمی کند، پس
بخواهد مومن دیدار خدا را، در حالی که بر حق باشد.

(بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۱۱۶)

▪ حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام:
۶۰. به درستی که من مرگ را جز سعادت نمی بینم و زندگی با ستمکاران را
جز محنت نمی دانم.

(تحف العقول، ص ۲۴۵)

▪ حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام:
۶۱. مصیبت و گرفتاری شما از همه مردم بیشتر است، زیرا مقام و مسند
دانشمندان - اگر بفهمید (یا بنابر فرض این که لیاقت آن را داشته باشید -)
از دست شما گرفته شده است و این مصیبتها بدان جهت است که رتق و فتق
امور و اجرای احکام باید به دست دانشمندان خداشناسی باشد که بر حلال
و حرام خدا امین اند. اما این مقام و منزلت از شما گرفته شده، بدان جهت که
شما از حق کناره گیری کردید و با وجود دلیلهای آشکار و واضح در سنت

پیغمبر اختلاف کردید. اگر شما در برابر آزار و اذیت صبر و مقاومت می‌کردید و رنج و سختی را در راه خدا به جان می‌خریدید، امور الهی در دست شما قرار می‌گرفت و منشا و مرجع آنها شما بودید. ولی شما ستمکاران را بر مقام خود مسلط کردید و امور الهی را به دست آنها سپردید، در حالی که آنان به شبهات عمل می‌کنند و شهوترانی را پیشه خود قرار داده‌اند و آنچه موجب قدرت ستمکاران در این امور شده، فرار شما از مرگ و دلخوشی به این زندگی ناپایدار است...

(تحف العقول، ص ۲۳۸)

▪ حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام :

۶۲. خداوندا، تو آگاهی که آنچه انجام دادیم، نه برای رقابت در کسب جاه و مقام بود و نه برای چیزهای پوچ و بیهوده دنیا، بلکه برای این بود که نشانه‌های راه دینت را ارائه دهیم و (مفاسد را) در شهرهای تو اصلاح کنیم تا بندگان مظلوم تو در امنیت و آسایش باشند و به احکام تو عمل کنند.

(تحف العقول، ص ۲۳۹)

▪ حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام :

۶۳. به درستی که من بیهوده، گردنکش، ستمگر و ظالم حرکت نکردم، بلکه

برای اصلاح در امت جدم محمد (ص) حرکت کردم و می‌خواهم امر به

معروف و نهی از منکر کنم و به روش جدم محمد (ص) و پدرم علی بن

ابی طالب (ع) رفتار کنم.

(بحار الانوار، ج ۴۴، ص ۳۲۹)

▪ حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام:

۶۴. اگر دنیا باارزش شمرده شود، منزل آخرت و دار ثواب الهی باارزشتتر

و والاتر است. و اگر بدن و جسم انسانها برای مرگ آفریده شده، به خدا

سوگند کشته شدن انسان با شمشیر (شهادت) بهتر است.

و اگر رزق و روزی موجودات تقسیم شده و مقدر گردیده، زیباتر و نیکوتر

آن است که انسان در طلب رزق و روزی کمتر حرص داشته باشد.

اگر جمع کردن اموال برای ترک کردن آن است، چرا انسان آزاده نسبت به

این چیزی که ترک کردنی است بخل بورزد.

(بحار الانوار، ج ۴۴، ص ۳۷۴)

گزیده‌ای از احادیث اخلاقی امام صادق علیه السلام

۶۵. غیبت کردن بر هر مسلمانی حرام است و غیبت گناهی است که مانند

آتشی که هیزم را می‌سوزاند کارهای ثواب و خیر را از میان می‌برد. (۱)

مستدرک الوسائل، ج ۹، ص ۱۱۷.

۶۶. ریشه‌های غیبت ده چیز است:

(۱) فرو نشاندن خشم و غضب

(۲) کمک و یاری مردم (همرنگ جماعت شدن)

(۳) قبول چیزی بدون تحقیق

(۴) تهمت و افترا زدن

(۵) بدگمانی و سوء ظن

(۶) رشک و حسد بردن

(۷) مسخره کردن و استهزاء

(۸) شگفتی و تعجب

(۹) آزرده‌گی و رنجیدگی خاطر

(۱۰) خودنمایی و آراسته نشان دادن خود. (۲)

مرآه العقول ج ۱۰ ص ۴۱۴ / بحار الانوار ج ۷۵ ص ۲۵۷.

۶۷. سئل النبی صلی الله علیه و آله ما کفاره الاغتیاب؟ قال: تستغفر الله لمن

اغتبتہ کلما ذکرته. امام صادق علیه السلام نقل می‌کنند از رسول خدا درباره

کفاره غیبت سئوال شد حضرت فرمود: کفاره غیبت این است که برای کسی

که غیبت او را کردی، هر وقت به یادش افتادی طلب مغفرت کنی. (۳)

مرآه العقول، ج ۱۰ ص ۴۳۱.

۶۸. از خودت برای خودت بهره گیر. از تندرستی قبل از بیماری و از قدرت

و نیرو قبل از ناتوانی و از زندگی قبل از فرا رسیدن مرگ. (۴)

اصول کافی، ج ۲، ص ۴۵۵.

۶۹. الرغبهُ فی الدنيا تورث الغم و الحزن و الزهد فی الدنيا راحةُ القلب و

البدن؛ توجه به دنیا غم و اندوه و بی توجهی به دنیا راحتی جسم و جان را

به دنبال دارد. (۵)

تحف العقول، ص ۳۵۸.

۷۰. هر کس که قبل از سلام شروع به صحبت کرد جواب او را ندهید. (۶)

تحف العقول، ص ۳۶۰.

۷۱. ضحك المؤمن تبسم؛ خنده مؤمن به صورت تبسم است. (۷)

تحف العقول، ص ۳۶۶.

۷۲. هر کس خدا را بشناسد از خدا می ترسد و هر که از خدا بترسد نفس او

از دنیا دوری می کند (دنیا را رها می کند). (۸)

تحف العقول، ص ۳۶۲.

۷۳. الدنيا سجن المؤمن و الصبر حصنه و الجنة ماواه. و الدنيا جنه الكافر و القبر سجنه و النار ماواه؛ دنیا برای مؤمن زندان است و صبر و بردباری حریم آن است و جایگاه مؤمن در بهشت است. و اما دنیا بهشت کافر است و قبر زندان او و آتش جایگاه او. (۹)

تحف العقول، ص ۲۶۳.

۷۴. من ساء خلقه عذب نفسه؛ هر کس بد اخلاقی کند خود را عذاب کرده است. (۱۰)

تحف العقول ص ۲۶۳

از اشعار منسوب به آن حضرت:

۷۵. تعصى الاله و انت تظهر حبه هذا لعمري فى الفعال بديع؛ در حالی که اظهار محبت نسبت به خدا داری، گناه می کنی؟ به جان خودم قسم که این، کار عجیبی است.

لو كان حبك صادقاً لاطعته ان المحب لمن يحب مطيع؛ اگر محبت تو واقعی بود، باید خدا را اطاعت می‌کردی زیرا که عاشق، مطیع کسی است که به او علاقه دارد. (۱۱)

بحار الانوار، ج ۴۷، ص ۲۴.

گزیده ای از احادیث حضرت محمد (ص)

پیامبر صلی الله علیه وآله :

۷۶. ما عَمِلَ ابْنُ آدَمَ شَيْئاً أَفْضَلَ مِنْ الصَّلَاةِ وَصَلَاةِ ذَاتِ الْبَيْنِ وَخُلُقٍ حَسَنٍ؛ (۱)

انسان هیچ کاری بهتر از نماز، اصلاح میان مردم و خوش اخلاقی نکرده است.

نهج الفصاحه، ح ۲۶۵۱.

پیامبر صلی الله علیه وآله :

۷۷. الدُّعَاءُ مِفْتَاحُ الرَّحْمَةِ، وَالْوُضُوءُ مِفْتَاحُ الصَّلَاةِ، وَالصَّلَاةُ مِفْتَاحُ الْجَنَّةِ؛ (۲)

دعا کلید رحمت، وضو کلید نماز و نماز کلید بهشت است.

نهج الفصاحه، ح ۱۵۸۸ .

پیامبر صلی الله علیه وآله :

۷۸. لَا تَزَالُ أُمَّتِي بِخَيْرٍ مَا تَحَابَبُوا وَ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَ آتَوْا الزَّكَاةَ وَ أَقْرَبُوا

الضَّيْفَ، فَإِنْ لَمْ يَفْعَلُوا ابْتَلُوا بِالسِّنِّينَ وَ الْجَدْبِ؛ (۳)

امتم همواره در خیر و خوبی اند تا وقتی که یکدیگر را دوست بدارند، نماز

برپا دارند، زکات بدهند و میهمان را گرامی بدارند، پس اگر چنین نکنند به

قحطی و خشکسالی گرفتار می شوند.

امالی طوسی، ص ۶۴۷، ح ۱۳۴۰.

پیامبر صلی الله علیه وآله :

۷۹. أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ الصَّلَاةُ لَوَقْتِهَا، ثُمَّ بِرُّ الْوَالِدَيْنِ، ثُمَّ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ

اللَّهِ؛ (۴)

دوست داشتنی ترین کارها نزد خداوند: نماز اول وقت، سپس نیکی به پدر و

مادر و سپس جهاد در راه خداست.

نهج الفصاحه، ح ۷۰ .

پیامبر صلی الله علیه وآله :

۸۰. اِسْتَوُوا تَسْتَوِ قُلُوبُكُمْ وَ تَمَسُّوا تَرَاحِمُوا؛ (۵)

[در نماز جماعت] صفاها را هماهنگ و منظم نمایید تا دل‌هایتان هماهنگ

شود و به یکدیگر (شانه به شانه) متصل گردید تا با هم مهربان شوید.

کنز العمال، ح ۲۰۵۷۵.

پیامبر صلی الله علیه وآله :

۸۱. صَلَاةُ الْجَمَاعَةِ أَفْضَلُ مِنْ صَلَاةِ الْفَرْدِ بِخَمْسٍ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً؛ (۶)

فضیلت نماز جماعت بیست و پنج برابر نماز فرادا است.

خصال، ص ۵۲۱، ح ۹.

پیامبر صلی الله علیه وآله :

۸۲. لَا يَزَالُ الْعَبْدُ فِي صَلَاةٍ مَا انْتَهَرَ الصَّلَاةَ؛ (۳۷)

انسان تا وقتی که منتظر نماز است، در حال نماز است.

نهج الفصاحه، ح ۲۵۳۸.

پیامبر صلی الله علیه وآله :

۸۳. الرَّكْعَتَانِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا؛ (۸)

دو رکعت نماز در دل شب، نزد خدا از دنیا و آنچه در آن است، محبوبتر است.

بحار الأنوار، ج ۸۷، ص ۱۴۸، ح ۲۳.

پیامبر صلی الله علیه وآله :

۸۴. الصَّلَاةُ الْخَمْسُ وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ كَفَّارَاتٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ مَا لَمْ تَغُشَّ

الْكَبَائِرُ؛ (۹)

نمازهای پنجگانه و نماز جمعه تا نماز جمعه بعد، کفاره گناهان میان آنهاست، تا وقتی که گناهان کبیره‌ای در میان نیاید.

سنن الترمذی، ج ۱، ص ۱۳۸، ح ۲۱۴.

پیامبر صلی الله علیه وآله :

۸۵. أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّ الْمُصَلِّيَ إِذَا صَلَّى فَإِنَّهُ يُنَاجِي رَبَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى، فَلْيَعْلَمْ

بِمَا يُنَاجِيهِ؛ (۱۰)

ای مردم! نمازگزار هنگام نماز با پروردگار بلند مرتبه‌اش مناجات می‌کند،

پس باید بداند چه می‌گوید.

مسند احمد، ج ۲، ص ۱۲۹ .

پیامبر صلی الله علیه وآله :

۸۶. رَكْعَتَيْنِ بِسِوَاكِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ مِنْ سَبْعِينَ رَكْعَةً بِغَيْرِ سِوَاكِ؛ (۱۱)

دو رکعت نماز با مسواک، نزد خداوند عزوجل محبوبتر از هفتاد رکعت نماز بدون مسواک است.

خصال، ص ۴۸۱، ح ۵۲ .

۸۷. لَا تَرْفَعِ حَاجَتَكَ إِلَّا إِلَى أَحَدٍ ثَلَاثَةً: إِلَى ذِي دِينٍ، أَوْ مُرُوَّةٍ أَوْ حَسَبٍ

جز به یکی از سه نفر حاجت مبر: به دیندار، یا صاحب مروت، یا کسی که اصالت خانوادگی داشته باشد

(تحف العقول، ص ۲۵۱)

۸۸. أَيُّمَا اثْنَيْنِ جَرَى بَيْنَهُمَا كَلَامٌ فَطَلَبَ أَحَدُهُمَا رِضَى الْآخَرِ كَانَ سَابِقَهُ إِلَى الْجَنَّةِ

هر یک از دو نفری که میان آنها نزاعی واقع شود و یکی از آن دو رضایت دیگری را بجوید، سبقت گیرنده اهل بهشت خواهد بود

(محجه البیضاء ج ۴، ص ۲۲۸)

۸۹. لَا أَفْلَحَ قَوْمٌ اسْتَرَوْا مَرْضَاتِ الْمَخْلُوقِ بِسَخَطِ الْخَالِقِ

رستگار نمی شود مردمی که خشنودی مخلوق را در مقابل غضب خالق خریدند

(تاریخ طبری، ص ۱، ص ۲۳۹)

۹۰. إِنَّ شِيعَتَنَا مَنْ سَلَمَتْ قُلُوبُهُمْ مِنْ كُلِّ غَشٍّ وَ غِلٍّ وَ دَغَلٍ

بدرستی که شیعیان ما قلبشان از هر ناخالصی و حيله و تزویر پاک است

(فرهنگ سخنان امام حسین ص / ۴۷۶)

۹۱. لَا يَأْمَنُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا مَنْ خَافَ اللَّهَ فِي الدُّنْيَا

کسی در قیامت در امان نیست مگر کسی که در دنیا ترس از خدا در دل

داشت

(مناقب ابن شهر آشوب ج / ۴ ص / ۶۹)

۹۲. أَعْجَزَ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ الدُّعَاءِ

عاجزترین مردم کسی است که نتواند دعا کند

(بحار الانوار ج / ۹۳ ص / ۲۹۴)

۹۳. لُبُكَاءٌ مِنْ حَشِيئَةِ اللَّهِ نَجَاءٌ مِنَ النَّارِ

گریه از ترس خدا سبب نجات از آتش جهنم است

(حیات امام حسین ج ۱ / ص ۱۸۳)

۹۴. مَنْ حَاوَلَ أَمْرًا بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ كَانَ أَفْوَتًا لِمَا يَرْجُو وَأَسْرَعَ لِمَجِيئِ مَا يَحْذَرُ

آن که در کاری که نافرمانی خداست بکوشد امیدش را از دست می دهد و

نگرانیها به او رو می آورد.

(بحار الانوار، ج ۳، ص ۳۹۷)

۹۵. إِنَّ أَعْفَى النَّاسِ مَنْ عَفَا عِنْدَ قُدْرَتِهِ

بخشنده ترین مردم کسی است که در هنگام قدرت می بخشد.

(الدره الباهره ، ص ۲۴)

۹۶. لَا يَأْمَنُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا مَنْ خَافَ اللَّهَ فِي الدُّنْيَا.

هیچ کس روز قیامت در امان نیست ، مگر آن که در دنیا خدا ترس باشد.

(بحار الانوار، ج ۴، ص ۱۹)

۹۷. لَا أَفْلَحَ قَوْمٌ إِشْتَرَوْا مَرْضَاءَ الْمَخْلُوقِ بِسَخَطِ الْخَالِقِ.

کسانی که رضایت مخلوق را به بهای غضب خالق بخرند، رستگار نخواهند

شد.

(مقتل خوارزمی، ج ۱، ص ۲۳۹)

۹۸. مَنْ حَاوَلَ أَمْرًا بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ كَانَ أَفْوَتٌ لِمَا يَرْجُو وَ أَسْرَعٌ لِمَا يَحْذَرُ.

کسی که بخواهد از راه گناه به مقصدی برسد ، دیرتر به آرزویش می رسد

و زودتر به آنچه می ترسد گرفتار می شود .

(بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۱۲۰)

۹۹. من طلب رضی الناس بسخط الله وکله الله إلی الناس .

کسی که برای جلب رضایت و خوشنودی مردم ، موجب خشم و غضب

خداوند شود، خداوند او را به مردم وا می گذارد.

(بحار الانوار، ج ۷۸، ص ۱۲۶)

۱۰۰. من أحبک نهاک و من أبغضک أغراک.

کسی که تو را دوست دارد، از تو انتقاد می کند و کسی که با تو دشمنی

دارد، از تو تعریف و تمجید می کند

(بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۱۲۸)

حضرت امام جواد(ع) می فرمایند:

۱۰۱. هرکس به سخن گوینده ای گوش فراهد او را پرستیده

است، اگر گوینده سخنش خدایی باشد

۱۰۲. وی خدارا پرستیده است، اگر گوینده سخنش شیطانی باشد وی

شیطان را پرستیده است.

۱۰۳. عزت مومن دربی نیازی از مردم است.

۱۰۴. خداوند عزوجل کسی را که در جمع بدون ناسزاگویی شوخی

کند، دوست دارد.

(۱۰ صحیفه رستگاری ص ۲۵۱ - ۳ کافی ج ۲ ص ۶۶۳)

احادیث امام صادق (ع)

۱۰۵. امام صادق (ع) : هر که فردی را در گناهی پیروی کند به تحقیق

که او را پرستش کرده است.

(تحف العقول) صفحه ۳۵۵

۱۰۶. امام صادق (ع) : شیطان گفته همه مردم در قبضه حکومت من

هستند جز ۵ کس : ۱. کسی که با نیت صحیح در هر کاری بر خدا توکل

کند. ۲. آنکه شبانه روز به هنگام ثواب و خطا بسیار یاد خدا باشد. ۳. کسی که

هرچه برای خود می پسندد برای دیگران هم بیسندد. ۴. آنکه به هنگام مصیبت

صبر کند. ۵. کسی که به قسمت الهی راضی باشد و غم روزی نخورد.

نصایح صفحه ۲۲۵

۱۰۷. امام صادق (ع) : از امام (ع) سوال شد آسودگی و راحتی دنیا در

چیست فرمود : در ترک هواهای نفسانی . گفته شد راحتی آخرت در چیست

؟ فرمود : روزی که داخل در بهشت گشتی.

تحف العقول صفحه ۳۹۰

۱۰۸. امام صادق (ع) : احسان به مردم به کمال نمیرسد جز با سه

خصلت : ۱- شتاب نمودن در آن ۲- کم شمردن بسیار آن ۳- منت نگذاشتن

با آن به مردم.

تحف العقول صفحه ۳۳۷

۱۰۹. امام صادق (ع) : سه چیز اند که در هر که باشند ایمانش کامل

است : ۱. کسی که چون خشم نماید این امر او را از حق خارج نسازد ۲. و

چون از چیزی خوشنود گردد این شادی او را به گناه نکشاند ۳. و کسی

چون به قدرت رسید گذشت و بخشش نماید.

تحف العقول صفحه ۳۳۹

۱۱۰. امام صادق (ع) : کسی از شما به حقیقت ایمان نمی رسد تا اینکه

بیگانه ترین مردم از خود را به خاطر ایمان داشتن به خدا و عمل به

دستوراتش دوست بدارد و نزدیک ترین مردم را به خود از نظر نسبت

خانوادگی به خاطر دشمنی او با دستورات خدا دشمن بدارد.

تحف العقول صفحه ۳۸۸

۱۱۱. امام صادق (ع) : مجلسها و گردهمائی ها امانت است کسی حق

ندارد کلام محرمانه رفیق خود را بدون اجازه او بازگو کند مگر در موردی

که شنونده مورد وثوق و اعتماد باشد یا ذکر خیری از آن رفیق باشد.

اصول کافی جلد ۴ صفحه ۴۸۱

۱۱۲. امام صادق (ع) : قتیبه گوید مردی از امام (ع) مساله ای را

پرسید حضرت فرمودند : طبق فرمایش جدم رسول خدا (ص) حکمش چنان

است . آن مرد گفت طبق نظر خود شما اگر چنین و چنان باشد حکمش

چیست ؟ فرمودند : خاموش باش هر جوابی که من به تو می گویم از قول

رسول خدا (ص) است ما از خود رایی نداریم.

اصول کافی جلد ۱ صفحه ۷۴

۱۱۳. امام صادق (ع) : ابوبصیر گوید به امام (ع) عرض کردم مطالبی

برای ما پیش می آید که حکمش را از قرآن نمی فهمیم حدیثی هم فعلا از

شما درباره آن مطلب به ما نرسیده که در آن نظر کنیم آیا می توانیم به رای

و نظر خود در آن مطلب اجتهاد نمائیم و عمل کنیم فرمود : نه زیرا اگر

درست رفتی پاداشی نداری و اگر خطا کنی بر خدا دروغ بسته ای .

اصول کافی جلد ۱ صفحه ۷۶

۱۱۴. امام صادق (ع) : مومن همانند کفه ترازوست که هرچه بر ایمانش

افزوده شود بر بلاها و سختی هایش افزوده گردد.

اصول کافی جلد ۳ صفحه ۳۵۴

۱۱۵. امام صادق (ع) : عبدالله بن ابی یغفور که همیشه بیمار بود گوید :

از دردهائی که به من به علت بیماری ام می رسید به امام (ع) شکایت کردم

حضرت به من فرمود : اگر مومن پاداشی را که برای مصیبت ها خداوند

برایش در نظر گرفته بداند هر آینه آرزو میکند که او را با قیچی تکه تکه

کنند.

اصول کافی جلد ۳ صفحه ۳۵۴

۱۱۶. امام صادق (ع) : برای بنده مومن در آخرت مقامی نزد خدای

عزوجل مهیا گشته است که به آن نمی رسد جز به وسیله یکی از این دو امر

یا رفتن مالش یا رسیدن بلایی به تنش.

اصول کافی جلد ۳ صفحه ۳۵۶

۱۱۷. امام صادق (ع) : هرکس به پدر و مادر خود به دیده غضب آلود

بنگرد در صورتی که آن دو به او ستمی نیز کرده باشند خداوند نماز و

عبادات و اعمال خیرش را نپذیرد.

اصول کافی جلد ۴ صفحه ۵۰

۱۱۸. امام صادق (ع): اگر خداوند چیزی را در آزرده ساختن پدر و

مادر کمتر از اف میدانست آن را در قرآن نهی میکرد و این کلمه کمترین

مراتب آزرده است و از جمله آزرده آن است که کسی به پدر و مادر خود

خیره خیره نگاه کند.

اصول کافی جلد ۴ صفحه ۵۰

۱۱۹. امام صادق (ع): چون روز قیامت شود پرده ای از پرده های

بهشت را کنار زنند پس هر جاننداری آن را از مسافت پانصد سال استشمام

کند جز یکدسته و آنها عاق والدین خودشان هستند.

اصول کافی جلد ۴ صفحه ۴۹

۱۲۰. امام صادق (ع): برای دولتمردان و حاکمان مملکتی کوتاهی در

سه کار جایز نیست: ۱. نگهداری و حفاظت از مرزهای کشور در مقابل

تهدیدات دشمن ۲. برگزیدن مومنان صالح برای تصدی پستهای حکومتی

۳. در رسیدگی ظلمی که به مردم ستم دیده و فاقد قدرت از جانب ظالمان پر

نفوذ قدرت وارد شده.

تحف العقول صفحه ۳۳۳

۱۲۱. امام صادق (ع) : سه چیز است که خدا به هیچ کس اجازه

مخالفت در آن را نداده است. ۱. نیکی در حق پدر و مادر چه نیکوکار باشد یا

بدکار ۲. وفای عهد برای نیکوکار و بدکار ۳. امانت را پس دادن به نیکوکار یا

بدکردار.

خصال الصدوق صفحه ۱۴۵

۱۲۲. امام صادق (ع) : ابوربیع شامی گوید از امام صادق (ع) پرسیدم

کمترین چیزی که بنده را از ایمان بیرون میبرد چیست ؟ فرمود : آنکه به

عقیده ای بر خلاف حق که گفتار خدا و سنت رسول خدا (ص) و کلام ائمه

(ع) است قائل شوید و به آن عمل کند.

عین الحیوه صفحه ۲۰۴

۱۲۳. امام صادق (ع) : همانا خداوند از میان بندگان بنده ای را که هر

ساعت به رنگی در آید و تغییر فکر و عقیده بدهد دشمن میدارد پس هیچ گاه

از حق و اهل آن جدا نشوید که هرکس به باطل و اهل آن میل کند دنیا از

دستش برود و با خواری هرچه تمام تر وارد آخرت شود.

امالی مفید صفحه ۱۵۱

۱۲۴. امام صادق (ع) : هرگاه یکی از شما اراده کند و بخواهد که خدا

چیزی به او عنایت نماید باید که از تمامی مردمان نا امید و مایوس شود و

امیدی جز به خداوند عزوجل نداشته باشد پس چون خداوند چنین حالتی را

از دل بنده اش بداند آن بنده چیزی از خدا نخواهد مگر اینکه خداوند به او

بخشد.

امالی مفید صفحه ۳۰۹

۱۲۵. امام صادق (ع) : عالمی که برای آموختن دانش مذهبی در

صورتی که مردم به علم او محتاجند مزد بخواهد سزاوار است خداوند او را

در آتش جهنم افکند.

نصایح صفحه ۱۱

۱۲۶. امام صادق (ع) : عالمی که به علم خود عمل نکند پند و اندرز او

چنان از روی قلبها بلغزد و فرو افتد آن سان که دانه باران از روی تخته

سنگ صاف می لغزد.

آداب تعلیم و تربیت صفحه ۴۸

۱۲۷. امام صادق (ع) : هرکه برای رضای خدای متعال علم الهی را

بیاموزد و برای خدا عمل کند و برای خدا آن را به دیگران بیاموزد در

ملکوت آسمانها این شخص بزرگ و جلیل القدر خوانده شود و در آنجا
گویند فلانی آموخت برای خدا و عمل نمود برای خدا و آموزش داد برای
خدا.

امالی شیخ طوسی صفحه ۴۶

۱۲۸. امام صادق (ع): علم خویش را بنویس و میان برادرانت انتشار

ده و هنگامی که مرگت فرا رسید نوشته هایت را به ارث برای فرزندان
باقی گذار زیرا که زمانی پر آشوب خواهد آمد که مردم به چیزی جز کتاب
انس نتوانند یافت.

وسائل الشیعه جلد ۱۸ صفحه ۵۶

۱۲۹. امام صادق (ع): همانا حدیث ما سخت و دشوار است و جز

پیغمبر مرسل و فرشته مقرب و مومنی که خدا دلش را به ایمان آزموده
کسی تحمل پذیرش آن را ندارد.

امالی صدوق صفحه ۴

۱۳۰. امام صادق (ع): جبرئیل بر رسول خدا (ص) نازل شد و گفت ای

محمد (ص) خدایت سلام میرساند و میفرماید من هفت آسمان و هفت زمین
و آنچه مابین آنهاست و آنچه پائین تر یا بالاتر از آنهاست آفریدم و جائی

عظیم تر از رکن و مقام در کعبه نیافریدیم و اگر بنده ای مرا در آنجا عبادت نماید که مدتش از ابتدای خلقت آسمانها و زمین تا انقراض آن باشد ولی منکر ولایت علی ابن ابیطالب (ع) مرا ملاقات نماید با صورت او را به سقر در جهنم پرتاب نمایم.

عین الحیوه صفحه ۱۰۹

۱۳۱. امام صادق (ع): کسی که بدون علم و آگاهی از دستورات ما ائمه (ع) اعمالش را خودسرانه و به میل خود یا دیگران انجام می دهد مانند کسی است که خلاف جهتی که او را به مقصد میرساند حرکت مینماید که هرچه پیش رود از مقصدش دورتر میگردد.

بحارالانوار جلد ۱ صفحه ۲۰۶

۱۳۲. امام صادق (ع): اگر کسی که تیغ بر سر علی (ع) زد و او را کشت چیزی به من امانت بسپارد یا از من اندرزی بخواهد یا در مورد امری مشورت از من خواهد من از او بپذیرم و به صداقت با او رفتار کنم و امانتش را سالم و صحیح به او بازگردانم.

تحف العقول صفحه ۳۹۴

۱۳۳. امام صادق (ع) : احادیث ما را بنویسید زیرا تا ننویسید موفق به

یادگیری و حفظ آن نشوید و دل آرامش و اطمینان پیدا میکند به نوشتن.

اصول کافی جلد ۱ صفحه ۶۶

۱۳۴. امام صادق (ع) : همانا آنانکه به برادران خود حسد می برند از

من نیستند و من از آنها نیستم به خدا سوگند اگر یکی از شماها به مومنی

در باره مسئله ای حسادت نماید سپس به خاطر این کارش به اندازه همه

زمین طلا به خدا تقدیم کند تا از او بگذرد خداوند او را با همه آن طلاها

داخل دوزخ نماید.

تحف العقول صفحه ۳۲۱

۱۳۵. امام صادق (ع) : کسی که مومنی را ناراحت کند پس دنیا را به او

بدهد کفاره گناهش نمی شود و از این بابت اجری هم نصیبش نمیشود.

مستدرک الوسائل جلد ۲ صفحه ۱۰۲

۱۳۶. امام صادق (ع) : روز قیامت منادی صدا میکند : کجایند کسانی

که دوستان مرا اذیت میکردند ؟ پس عده ای بلند میشوند که صورتهایشان

گوشت ندارد گفته میشود اینها کسانی بودند که در دنیا مومنین را اذیت

میکردند و آنان را به خاطر دینشان به زحمت می انداختند سپس امر میشود که آنها را به جهنم افکنند.

بحار الانوار جلد ۷۲ صفحه ۱۴۹

۱۳۷. امام صادق (ع) : هرکس تصمیم به انجام گناهی گرفت باید از آن

خود داری کند زیرا چه بسا بنده مرتکب گناهی میشود و خداوند او را می بیند و میفرماید به عزتم قسم هرگز تو را نخوام بخشید.

ثواب الاعمال صفحه ۲۸۹

۱۳۸. امام صادق (ع) : از جمله گفتارهای لقمان به فرزندش این بود :

ای پسرم خروس از تو زیرک تر نباشد و نگهداریش به نماز از تو بیشتر نباشد آیا نمی بینی آن را که در سحرها و هنگامی که برای نماز اذان گفته میشود صدایش را بلند میکند.

ارشاد القلوب جلد ۱ صفحه ۱۷۴

۱۳۹. امام صادق (ع) : اگر به تو اعلام شد که از عمرت بیش از دو

روز باقی نمانده است روز اول را به اخلاق و ادب اختصاص بده تا از آن برای روز مرگت کمک بگیری.

روضه کافی صفحه ۱۵۰

۱۴۰. امام صادق (ع) : مردی به امام (ع) عرض کرد مرا از مکارم

اخلاق آگاه فرمائید امام صادق (ع) فرمودند : دوستی کن با کسی که از تو

بریده عطا کن به کسی که تو را محروم نموده نیکی کن به کسی که به تو

بدی کرده سلام کن به کسی که به تو دشنام داده و انصاف ه در مورد

آنکس که به تو ظلم کرده و ببخش کسی را که با تو دشمنی نموده.

تحف العقول صفحه ۳۰۵